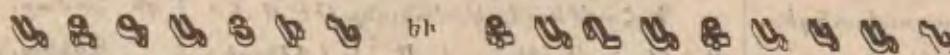

ԾԱՂԻԿԻ Հաբաթը երկու տին-
գամ՝ կը հրատարակուի Զարեք-
աբթի եւ Շաբաթ՝ օրերն : —
ատրեկան բաժնարդագրութեան
գինն է 100 դրուշ արծաթ : —
Վեցամսեայն 50 . — Գաւառաց
չոմար 115 դրուշ : — Վեցամ
սեպյ 60 . — Ծանուցման տողը
Յ դրուշ :

ԽՄԲԱԳԻՐ

40 ΦՈՐԱ

ՀԱՆԴԵՍ

Фигура 40

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ազգային Տեսութիւն (Մեր Վարչութիւնը) —
Նոր Ելմտացոյցը — Ստմաթիոյ Եւնիմահալ
էք. — Մանկական Պարտէզ. — Վ. Եմ. Յ. Կոռ
փաշայ Դատաստանական խորհուրդ. — Վը-
րիպակ, — Քնալը կղզին՝ Մայրենիկղեցւոյ
Թաղ. Խորհուրդ. — Ասկէ անկէ. — Քաղաքա-
կրթութեան չարիքները. — Այլ և այլք. —
Կանանց ժաղով. — Վիճապատութիւն. Անհծ-
եաւառջնկր. — Մանուցմունք

Ազգական

S B U A H R E H R U

ՄԵՐ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ

Մեր նախորդ՝ Ազգային Տեսութիւն
նըն համառատակի կը պարզէր արդի
կացութիւնն, որ ընդհանուր գժգո-
հութիւն պատճառած լինել կը թուի,
ոյր պատասխանատուութիւն կը ծան-
ոանաւ մեռ Վայութեան մաս։

Ի՞նչ կ'ընէ մեր վարչութիւնը

Կրօնական ժողովն իր հրաժարա-
կանը կը կրկնէ, նկատելով թէ իւր
պաշտօնավարութեան պայմանաժամը
լրացած է, ուստի և կը պատրաստուի
իւր համաշատուութիւնը խմբագրել,

Կարի հետաքրքրական է տեսնել
թէ արդեօք ի՞նչ պիտի պարունակէ
այդ համարատուութիւնը մանաւանդ-
արդի կացութեան հանդէպ :

Յայտնի է թէ կրօն՝ ժողովէն շատ
բան կ'սպասուի և մեծ բան կ'սպա-
սուի իրեւ Վարչութիւն Եկեղեցւոյ,
բայց թէ ի՞նչ ըրած է ի պաշտպա-
նութիւն շահուց, և կամ ի՞նչ կընէ ու
կը Խորհի Համագումարը, որ պաշտօն
կարծես լրացած է:

Ասոնք այնպիսի հարցումներ են,
զորս կը թելադրէ մեզ բնել արդի կա-
ցութիւնը :

Կարգը կօւգայ Քաղ. ժողովին . ու
ըստ համար կ'ըսուի սակայն թէ կազ-
մալուծեալ մարմին մ'է դարձեր :

Ումանք կը խորհին թէ գէշ չըլլար
եթէ Քաղ ժողովս ալ հրաժարի և նոր
կրօն. ու Քաղ, ժողովմեռ բնտուին :

Ումանք աւելի բանաւոր կը դատեն
անմիջապէս փութացնել այդ ժողովին
վերակազմութիւնը՝ մերժելով հրաժա-
րողներու հրաժարականն և հրաւիրել
որպէսպի սահմանադրական տարեգլխոյ
առթիւ փութայ անմիջապէս նոր դի-
ւանի ընտրութիւն կատարել :

Այս կարծիք աւելի ընդհանրաց,
եալ է իրբեւ բանաւոր, գործնական
և օրինական, որում մենք նոյնպէս ոյժ
կուտանք :

Բազումք եւս, ի նկատ առնլով
Ամեն, Ս. Պատրիարքի հիւանդագին
վիճակն և այս պատճառաւ Պատրի-
արքարանէ ստէպ բացակայ լինելու
հարկի ներքեւ գտնուիլն, կ'առաջար-
կեն գէթ թարմ ոյժերով և փորձա-
ռութեամբ օժտեայ խորհրդական մը

կարգել, օրինակի համար զՊհը. իզ-
միրլեան Սըբազան,

Նաեւ, ամենամեծ մասամբ խիստ
պատշաճ և օգտակար կը համարին
Աղուաւ. Տօքթ. Թիրեաքեան է Քէն-
տիի ազգասիրական զգացմանը կոչում
ընել ետ առնկու համար Երեսփոխա-
նութենէ և Ազգ. Ժողովոյ Ատենապե.
տութենէ զիւր հրաժարական, զոր .
ինչպէս նշանակած ենք, մատուցած էր
անցեալ օր, Տօքթ. Թիրեաքեանի, որ
յաճախ տուած է իւր անկեղծութեան
փորձեր :

Վերջապէս, այս ամենայն խոր-
հուրդը և մտածութիւնք արգասիք են
այն դժգոհութեան, զոր կը պատ-
ճառէ արդի կացութիւնը :

Եւ այս ամենէ բացորոշ կը հետեւ
ւի թէ արդի պայմանաց մէջ ո՞չչափ
անմխիթարական է մեր ներքին գոր-
ծոց վիճակը, զորմէ յաճախ կը գը-
րենք այս սիւնակաց մէջ, կրկնելով և
ի վեր հանելով արձագանքն Հասարա-
կաց կարծեաց :

Գերագոյն տուաքինութիւն է Ազգի
և Եկեղեցւոյ ընդհանուր օգտի առ-
ջեւ զոհել ամենայն նկատողութիւն
անձնական կամ կուսակցական, երբ
մանաւանդ իրաց վիճակն անմիջական
դարմանի և լուրջ հոգածութեան կը
կարօտի:

ՆՈՐ ԵԼՄՏԱԳՈՅՑԸ

Սահմանադրական երկամեալ նոր լրջանի, այն է, 1890—91 և 91—92 թուականաց Ելմտացոյցը Տնտեսական խորհրդոյ կողմէ լուրջ հսկածութեամբ պատրաստուած է, որ առ Քաղ. ժողովս պիտի մատուցանէ:

Տեղի ունինք կարծելու թէ Տնտես խորհուրդն այս նոր Ելմտացոյցի մէջ մուծած է ինչ ինչ ինայողութիւններ. իհարկէ աւելցնելով Այցելու-Հովուաց համար նախապէս սահմանեալ 20,000 դրուշի վազկն, որ անբաղդատելի կերպիւ նուազ է բուն իրական պէտքէն, մանաւանդ թէ այժմ բազում տեղեր լուածնորդաց բացակայութեան պատճառաւ, որ ոչ նուազ ուշագրաւ պարագայ մ'է, այնպէս որ յիշեալ վարկ եթէ 200,000 ի ալ բարձրացուի. ընդհանուր պիտոյից և պահանջմանց նըկատամբ դարձեալ քիչ է պիտի ըսենք, քայլ դժբաղդաբար մեր Պատրիարքարանի Ելմտական վիճակը քաջալերական չէ, թէ և նախորդ տարուան Ելմտացոյցի մէջ կարգ մ'աւելորդ ծախորեր նշանակուած էին, որ չվրիպեցան մեր քննադատական տեսութիւններէ, քայլ վրիպեցան և անշուշտ դարձեալ պիտի վրիպին Աղդ. ժողովոյ նկատողութենէ, այն Ազգ. ժողովոյ կ'ըսենք, որ իր բազմաբան վիճակին մէջ հազիւ ժամանակ ունեցաւ նախորդերկամեայ Ելմտացոյցի վաւերացումը կատարելու ճիշդ այն օրը, յորում կը լրանար նորա գործադրութեան պայմանաժամը:

Ներկայ լրջանի Ելմտացոյցն արդեօք ե՛րբ և ո՛րքան ժամանակէ պիտի վաւերանայ:

Խնդիր մ'է, որոյ յապաղման մամասին ներելի չէ մեզ տարակուսիլ, նկատելով որ մեր Աղդ. ժողովը սաստիկ զրացեալ է յայտնական ինդրովք, յորս ստէպ առաջին տեղը կը բռնեն ուղրացեալ Ռուսինեանի բացատրութեամբ—անձնական դէպեր, որոյ մէկ պայման օրինակն տեսնուեցաւ իւր անցեալ նստի մէջ անշուշտ ի մեծ գայթակղութիւն ներկայից և բացակայից.

ՍԱՄԱԲԻՈՑ ԵՒՆԻ-ՄԱՀԱԼԵ

Յիշեալ թաղի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ վերաշինութեան համար կազմեալ Պատ. Յանձնաժողովը. որ ընդ Ատենապետութեամբ Ստամպոլիեան Աղնուա. Բարսեղ Էֆէնտիի, անձանձիր ոգւով և եռանդուն անձնութիւնութեամբ կաշխատի իւր պաշտօնն յաջողութեամբ կատարելու, մէկ կողմէ զբաղելով վերաշինութեան հոգերով և միւս կողմէ հանգանակութիւն կատարելով:

Հանգանակութեան կը լրջին այժմ ըղնուա. Տեղաք. Բ. Ստամպոլիեան, Գ. Թօփալեան և Պ. Աստառնեան:

Գոհութեամբ կ'իմանանք թէ Վահմ. Ունճեան Մաթուս և Արիկ Էֆէնտիք ու Ազնուա. Բարսեղ Էֆէնտի Ստամպոլիեան հօնական ոսկի նութիւն ին ինպաստ վերաշինութեան:

Ոչ նուազ գոհացուցիչ է տեսնել նաեւ թէ համայն բարեսէր ազդայինք յօժարակամ կը մասնակցին սոյն հանգանակութեան, խրախուսելով վերաշինութեան Պատ. Յանձնախմբի յարգելի անդամոց ջանքերը:

Ոտուգիւ չնորհակալեաց արժանի են Յանձնաժողովոյ անդամք, որ բարոյական զոհողութիւններէ զատ՝ նաև նիւթական զոհողութիւններ ալ կը նըութիւն յօդուա յիշեալ աղքատիկ ժմադի, որ անշուշտ օրհնութեամբ պիտի լիշէ իւր բարերացները:

Ժամանակ է այլ եւս որ Պոլիս քիչ մ'ալ իւր պէտքերն հոգայ, թողով որ քիչ շատ կարող դաւառներ ինքնունութեամբ մատակարարեն իւրեանց էական պէտքերն՝ առանց այլ եւս բեռլիներու Պոլսոյ վրայ, որմէ օգնութիւններքերու իրաւունք ունին այն գաւառներ միայն, որ իրաւամբ անկարող են իւրեանց կենսական պէտքերն հայթայթելու:

Յիշեալ եկեղեցւոյ վերաշինութեան ի նպաստ հանգանակութեան ցուցակ ներն հաճութեամբ պիտի հրատարակենքի մէջ, երբ Պատ. Յանձնաժողովը հաճի զրկել նաև առ մեզ:

ՄԱՍԿԱԿԱՆ ՊԱՐՏԷԶ

Գոհութեամբ կը հրատարակենք թէ Մայր-Եկեղեցւոյ Պատ. Թաղ. Խոր-

հրդոյ կրթասէր անդամներէ մի քամին զգալով նոյն ընդարձակ թաղի մէջ Մանկական պարտիզի մը կարեւորութիւնը, որոշած են իւրեանց անձնական պատասխանատուութեան ներքեւ բանալ մի այնպիսի հաստատուութիւն, ոյս վնասը պիտի վերաբերի իւրեանց քսակին, իսկ արդիւնքն Մայր-Եկեղեցւոյ սատուկին:

Առ այժմ չենք գիտեր թէ սոյն օգտակար հաստատուութեան բացումն ե՞րբ տեղի պիտի ունենայ, բայց կը ընանք այժմէն ըսել թէ յարմար տուն մը արդէն վարձուած է սոյն նպատակի համար:

Ամենայն յաջողութիւն կը մաղթենք ձեռնարկու ազնիւ աղգայնոց.

ՎՈՅԵ. ՅԱԿՈԲ. ՓՈՇԱՅ

Ն. Վահմութիւն իրբ երկու շաբաթէ հետէ իւր ենթակայ եղած հիւանդութենէ բարեբաղդաբար ապաքինելով սկսած է իւր կարեւոր պաշտօններու գլուխն անցնիլ, զորս կը վարէ երկար տարիներէ ի իր արժանեօք և ամենայն յաջողութեամբք,

ԴԱՍՍՍԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Դատաստանական խորհրդոյ անդամներէն Աճառեան Մեծ. Յակոբ Էֆէնտի, որ ասկէ առաջ երկիցս հըրաժարական տուած սակայն չէր ընդունուած, այս անդամու վերաստին հըրաժարական տուած է իւր ծանր զբաղմանց պատճառաւ:

Աճառեան էֆէնտի Մայր-Եկեղեցւոյ գործօն անդամներէն մին է, որ պահելով իր այս պաշտօնը, զոր յաջողակութեամբ կը վարէ, Դատաստանական խորհրդոյ անդամակցութենէ վերջնապէս հըրաժարիլ ստիպուած է:

Մարդէ մը, որ գործի տէր է, ի հարկէ չկրնար տարապարման ժառայութիւն սպասուիլ, մանաւանդ երբ կը բաւականանայ մէկ պաշտօն միայն խղճի մոօք վարել:

ՎՐԻՊՈԿ

Նախորդ թերթի թիւը տպագրական սխալմամբ 231 դրուած է, որ պէտք է լինի 321:

ՔՆԱԼԸ ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Կ. Պոլսոյ նախորդ. Պատրիարք Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Արքեպիսկոպոս Վեհապետեանի յատուկ կոնդակաւ յանձնարարեալ, Յակոբեան Պաղտասար է. Փէնտիի ննջեցելոց հոգւոց ի հանգիստ տարեկան Ս. Պատարագը՝ Գեր Տ Հըմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան հանդերձեալ է մատուցանել յառաջիկա կիւրակէ և յուլիս կղզոյս Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ:

ի Գիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Ն. Ս. Անդրէսուեան Տ. Ս. Մանուկեան
1890 յունիս 28
Քնալը. Կղզի

ՄԱՅՐ. ԵԿԵՂ. ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Օ. Եկեղեցւոյ նորոգ կառուցանելի կալուածոց համար, Խասդիւղի աղիւոի ազնուասիրտ գործարանատեարք փափաքելով իրենց առ Եկեղեցիս և առ վարժարանս տածած սիրոյն մի հաւաստիքը տալ, այս անգամ Աւագապատիւ Տէր Սուքիաս Հօր միջոցաւ նուիրեցին 30,000 հատ աղիւս ։ Նոյնպէս մավունածի հայազգի եղբարք եւս փոխագրութեան օրինական ծախուց 15 առ հարիւրը սիրայօժար զեղշել յանձն առած են:

Այս առձիւ, Խորհուրդն պարտք կը համարի հետեւեալ նուիրատուութիւնքն եւս յայտ առնելի որք եղած են անցեալ տարի նոյնպէս Աւագապատիւ Տէր Սուքիաս Հօր ձեռամբ ձեռք մը եպիսկոպոսական զգեստ պատրաստելու համար:

Վաեմ. Եղբարք Աւանձեան 500 դրուշ. Ազն. Տիկին Վ. Զրաճեան և Ազն. Մագսուտ է Փէնտիի Հարենց 324, Տըթ. Յովուէփ Ալթունեան 108. Ազն. Պատրիկ է. Փէնտի Կիւլպէնկեան 100, Յարութիւն Կիւմիւշկերտան 95, Յակոբ Աճառեան 80, Ազն. Տիկին Գարամաճեան յիւրկիւտար 20, Եղիազար Մելիքեան 20, Յակոբոս Նարկիլէնեան 20, Նասիպ Ա.

Շէմեան 20, Տիգրան Անուխեան 20,

Մանուկ Գաղէպեան 20,

Գումար 1320 դր:

Խորհուրդս իւր խորին չնորհակալիքը կը յայտնէ նուիրատու բարեսէր ազգայնոց, մանաւանդ վերոյիշեալ բաղմարդիւն Աւագերեց Տէր Հօր, որ ամէն առթի զօրավիզ հանդիսացած է Խորհրդոյս ջանից ի պայծառութիւն Ս. Եկեղեցւոյս և վարժարանաց:

ի Գիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր Ատենապետ

Նասիդ Գորտանչ Պողոս Եւուքնեան

25 յունիս 1890

ՏՕՔԹՈՐ ԱՐԱՊԵԱՆ

Այս անգամ Փարիզէն վերադարձած ըլալով ամեն օր ժամը 8—10 կը գտնուի Եէ իքարու Սարմէ Փէնտիի Կարապիտեանի թիւ 5 գեղարանն, ուր երեքշաբթի օրեր ձրի կը գարմանէ իրեն դիմող ապքատ հիւսնդները:

Նաեւ յիշեալ դեղարանը կը գտնուի հեղուկ մը ընդդէմ գլխի թեփերու և կարգի մագերու թափումը:

Այս գեղի օգտակարութիւնը փորձով հաստատուած է:

ԱՍԿԵ ԱՆԿԵ

Կենդանաբանական պարտիզի մը մէջ այրե կին կը շրջադայէին, երկուքն ալ վերջին ծալը տգեղ:

Սրիկայ մ' որ իրենց մօտէն կանցնէր կը պօռայ:

—Սրդեօք կապիկներն ազատ արձակեր են:

Պարոնը բարկութեամբ անոր մօտենայով,

—Թշուառական, այդ բանն ի՞նձ համար ըսիր:

—Ի՞չ:

—Հապա որո՞ւ համար:

—Երկուքնուդ համար:

Նորատի և սիրուն կին մը կնասէր վաճառակտնի մը խանութը,

—Այս կերպասին կանգունը քանի է:

—Մէկ համրոյր միայն:

—Բսան կանգուն տուէք, մեծ մայրըս պիտի վճարէ:

Տիկ. Ն. . . իւր տան բժիշկին ձանձրացած է որ անվերջանալի սիրաբանութիւն կը լինէ իրեն:

Անցեալ օր տօքթէօրը դարձեալ կը ներկայանար:

Տիկինը սպասուհայն:

—Էսէք օր մարդ չեմ ընդունիր այսօր:

—Եթէ պատճառը հարցնէ:

—Էսէք օր անհանգիստ եմ:

Հարուստ հիւանդ մը հոչակաւոր տօքթէօրի մը կը ներկայանալ և կը սկսի իւր հիւանդութիւնը բացատրել երկար բարակ, բայց բժիշկն ականջ չկախեր և աճապարանօք սրուակ մը հանելով և քթին տանելով:

—Հոտոտեցէք. կը սէ, լաւ, առողջացաք:

Հիւանդը ոյն տեսակ բժշկութենէ զարմացած կը հարցնէ անոր

—Որչափ է պարտքս:

—Հաջար ֆրանք:

Հիւանդը պաղարիւնութեամբ հազար ֆրանքնոց պանք տոմս մը կը հանէ գրանէն, անոր քթին կը տանի ըսելով

—Հոտոտեցէք . . . լաւ վճարուեցաք և մի և նոյն պաղարիւնութեամբ կը մեկնի:

Արտաշէս և Ներսէս երկու եղբայրներ մի և նոյն անկողինը կը պառկին ։ Մայրերնին:

—Արտաշէս, ինչո՞ւ այնպէս անկողնոյն մէջ տեղը կը պառկիս, եղբօրդինչ կը ձգես:

—Երկու քովերը:

Մարդ մը ամբաստանեալ էր վայտի վաճառատան մը մէջ հրձիգութիւն ըրած ըլլալուն:

Դատաւորը. —Ի՞նչ պիտի ըսէք զձեզ արդարացներու համար:

Ամբաստանեալը, —Միայն սա, տէր դատաւոր, դրան վրայ տախտակ մը դրուած էր, սա բառերով վառեւէ իսոյ ես ալ ասիկա ազգարարութիւն մը կարծեցի և ըստ այնմ վարուեցայ:

Հնտանեկան երեկոյթի մը մէջ Պարոն մը կը նակը ըըմինէն տուած

ապրսափելի կը յօրանջէ:
— կը ձանձրանաք, պարոն, կը հարցնէ մօտը գտնուող անձ մը:
— Այո, պարոն, հապա դուք:
— Ես ալ, առնեմք քալեմք ուրեմն:
— Ես չեմ կարող, տանուտերն եմ:

**

Դատարանի մը մէջ.

Նախագահը.— Տեսէք, գէշ մարդոց հետ տեսակցելու վախճանն ի՞նչ է. քսան երկու տարեկան էք և տասներորդ անդամ լինելով կը դատապարտուիք:

Արաստանեալն— Դէշ մարդոց հետ մին. — Բոլոր կեանքս դատարանները դատաւորներու մօտ կանցունեմ.

**

Տէր մը իւր սպասաւորին:

— Իբաւ աւանակ ես եղեր, բարեկամու:

— Ներեցէք, տէր իմ, սա բանը գիտնալ կուզեմ, աւանակ եմ որովհետեւ ձեր բարեկամն եմ, թէ ձեր բարեկամն եմ, որովհետեւ աւանակ եմ.

**

Մայր մը իւր տղուն սիրտը կառնէ որ կուլար:

— Նայիմ, զաւակս, ինչու կուլաս, ի՞նչ եղար:

— Մայրիկ (աւելի ուժով կուլայ) երէկ ինկայ և ծունդս ցաւեցաւ:

— Բայց ատիկա երէկ է եղեր, այսօր ինչու կուլաս,

— Անօր համար որ երէկ տունը չէ. իր:

ՔԱՂԱՔԱԿՐ ԻՐԻԹԵԱԼ ԶԱՐԻՔՆԵՐԸ

ՕՐԵՆԱԿ Բ.

(Նախորդ թուէն)

Երկու աղդային պաշտօնական անձանց միջեւ անցեալ շաբթու հետեւեալ խօսակցութիւնը տեղի կունենայ:

Էֆէնտի, դուք որ աղդային պաշտօները աղնուացնելու վիափագն և սկզբունքը ունիք, կառաջարկեմ որ գիւանի քուէներու մասին համաձայնութեամբ շարժինք, որպէս զի դիրք ունեցող անձինք քուէ շահին:

— Եաւ լաւ, իմ ալ աղդէն պափական աղական ալդէ, դուք ո՞րոնց պիտի տաք անձինք են:

— Դուք ո՞րոնց տալ արժան կը դատէք:

Շիտակն ըսելով՝ ես տակաւին ժամանակ ունեցած չեմ խորհելու, ուստի լաւ կըլայ որ դուք ձեր ընտրելիներուն անուններն ըսէք:

— Մի քանի բարեկամք կը խորհին իրենց բուէները տալ թրէտիւնիօն է. Փէնտիի, պատգամախօս էֆէնտիի և Ռապեղէն-Դպրութեան ճաշակի ճաշակաւոր հեղինակ էֆէնտիի, պահելով միւսն արդէն իր տեղը. ի՞նչպէս. կը համաձայնիք դուք ալ:

— Ինչո՞ւ չէ, բայց աղդային հիւանդութեանց գարմանիչը աւելի աղէկ չը յարմարի փոխանակ թրէտիւնիօն է. Փէնտիին:

— Ո՞րը, այն որ երեք շրջան արդէն պայտօն վարած է, այն կըսէք:

— Ո՞չ, այն վերջնականապէս որոշած է այս անդամ բնաւ չընդունիլ, իմ ըսածն է աղգային հիւանդութեանց ասպետ դարմանիչն:

— Բայց դուք չէք գիտեր թէ մերայինք այդ անունի վրայ չեն համաձայնիր:

— Մակայն ես անոր խօսելու եղանակին, շեշտերուն և բացատրութեանցը սիրահարած և սքանչացողն եղած եմ:

— Այդ լոկ ճաշակի խնդիր է:

— Ինչ բնեմ, գեղեցիկը կը սիրեմ:

— Խիստ բնական է, սակայն աղդային խնդրոց մէջ ոչ թէ ճաշակի ալլ սկզբանց միտ դնելու է:

— Ո՞յս, իրաւունք ունիք, այն որ քաղցրախօս է և շեշտերն ու բացատրութիւնները անոյն իհարկէ իր ըսկզբունքներն ալ գեղեցիկ կըլան:

— Էսել կուղէք, շլացուցիչ:

— Յանկուցիչ:

— Բայց, բարեկամ, խնդիրը ամուսնութեան վրայ չէ:

— Բանի որ այդպէս է, լաւ ուրեմն, կը զոհեմ իմ կարծիքս և սիրով կը համաձայնիմ:

Մէկմէկէ կը բաժնուին, բայց Զօպա-թէփէսի էֆէնտին սկզբունքը դարձեալ իր փափուկ ճաշակին զոհելով իր քուէն աղդային հիւանդութեանց ասպետ դարմանիչին կուտայ, ինչպէս իր չնորհիւը կուտան նաեւ անոնք որ մեր Զօպա-թէփէսի էֆէնտիի

նման խիստփափուկ ճաշակ ունին:

Այդ ոմանքներ իհարկէ աղէկ կը նեն ելթէ ամուսնական խնդրոյ համար փափկաճաշակ Զօպա-թէփէսի կարծիքը առնեն, որ յադմ միայն բացուրոշ է, իսկ ուրիշ խնդրոց մէջ իւր կարծիքներ պարագային, մարդու և տեղույզ համեմատ փոփոխական են, վանդի մարդ չկոտրելու զերազանց առաւելութիւնն ունի, և իր սկզբունքը ոմեթէ չհամաձայնի իւր փափուկ ճաշակին, կը զոհէ, բայց ճաշակն ոչ երբէք:

Արդ, այն ամեն իր և խնդիրը որ ճաշակի կը վերաբերի. մարդ կընայ ապահովապէս մեր Զօպա-թէփէսի էֆէնտիին դատողութեանը դիմել, յորում միայն իր այն որոշապէս ոչ է, թէեւ երեսմն ալ շատ չպնդեր իր կարծիքի վրայ՝ անշուշտ մարդու խոնըը չկուրելու համար, որ իր մէկհատիկ սիրելի սկզբունքն է, որով մեր Զօպա-թէփէսի էֆէնտիին նշանաւոր դիւանագէտ մը եղած է քաղաքաքակրթութեան ասպարէզին վրար:

Ո՞վ անկեղծութիւն արդ եօք ո՞րչափ կը չարշարուիս ու կը հայ ածուխ այն բանի երեսէ, որ քաղաքակրթութիւն կը կոչուի, քաղաքակրթութիւն, որմէ առ երեսս զուրկ չհամարուելու համար մարդիկ կը ձեւանան այնպէս, ինչպէս որ չեն իրօք, կը վարուին այնպէս, ինչպէս որ չէ իրնց բուն համոզումը, և կը տեսնուին այնպէս, ինչպէս որ չէ իրենց ներքին մարդը:

Ուստի, չնորհիւ քաղաքակրթութեան անհուան բարեաց, այժմ շտուդուար է նշմարել ի մարդ անկեղծութիւն, որ ստէպ կը փալի իւր բացակայութեամբ:

(Ծալունակելի)

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ Փ

Հուչակաւոր Զանդակիք. — Մօնմառ թրի (Գաղղիա) եկեղեցւոյն նոր շինուած զանկագը 16000 քիլոկրամ կը կշռէ և 70000 քրանք արժողութիւն ունի. Բարիզի մէջ ամենէն մեծ զանգակը նօթը 8ամի եկեղեցւոյնն է, որ 17170 քիլոկրամ կը կշռէ. Բայց և այնպէս սոյն զանգակներն բաղդատ-

մամբ ուստական զանգակներու մեծ
բան մը չեն. Քոլցքօի զանգակը 173,
000 քիլոկրամ, և Քրէմինի ահագին
զանգակը 201266 քիլոկրամ կը կշռեն:

* *

Ավրիկէի ներսերը.

Անգլիացի միսիօնէրը բնիկ սեւի
մը հարցուց թէ «ո՞րը աւելի կը սիրե՞ս,
Անգլիացին թէ Գերմանացին»:

Բնիկ.—Անգլիացին անշուշտ:

Միսիօնէրը.—Զեռքերը շփելով.
ոհ, շատ լաւ, շատ լաւ, ուրախ եմ:

Բնիկ.—Այո՛, անգլիացին կը սիրեմ
աւելի. որովհետեւ անոր միսը գերմա-
նացիէն համով է:

Միսիօնէրը լեզապատճռ կը փախի:

* *

Բանտին տնօրէնը առ նոր բան-
տարկեալ մը մեր բանտարկեալներուն
հետ միշտ կուղենք լաւ վարուիլ. այս-
պէս իրենց արտօնութիւն կուտանք
հոս արհետնին բանելու. ի՞նչ է ձեր
արհետը:

Բանտարկեալ.—Գողութիւն:

* *

Բուօֆէսէօր մը կէս գիշերին ար-
թնալով կը հարցնէ դուրսը մարդ
կայ:

Գողը դուրսէն ո՛չ կը պատասխանէ:

Բուօֆէսէօր. «Ահ սիսալած ըլլալու
եմ, նորէն կը քնանայ:

* *

Ա. — Զեզի երկու մէծիտ պարտք
ունէի, հրամեցէք. չնորհակալ եմ.

Բ. — Ենորհակալ եմ, բոլորովին մոռ-
ցած էք:

Ա. — Առաջուընէ ինչո՞ւ ըստի
եղբայր:

* *

Տիգրան. Ահ, շատ գեղեցիկ երկիր
է Եգիպտոս. բայց սակայն տաք է:
Օր մը, բիրտմիտներուն քով արեգա-
կին ազդեցութեան ներքեւ հաւկիթ
խաշեցի:

Յակոբ. — Բէհ, Զանդիպարի նայե-
լով բան մը չէ եղեք, յենք հոն լուս-
նի լուսով կը խաշէինք հաւկիթներն .

* *

Լրաբեր առ խմբագրապետ. — Պա-

րոն, ընտիր յօդուած մը ունիմ ձեռքս:
Խմբագրապետ. — Ի՞նչ է այս:

Լրաբեր. — Հինգ ոսկի առնելիքս
տուր, և թերթիդ մէջ երեք սիւնակ
յօդուած մը պիտի գրեմ սա վերնա-
գրով «ի՞նչ կ'զգալ մարդ երբ նոր
զգեստ հագնի»:

* * *

— Վէրոն, — Պու սէնէ նէրէէ կիթ.
մէրէ ֆիքրինիզ վար:

Գաթին. — Հապէրիմ եօդ տըր:

Վէրօն. — Ճանըմ հիչ պիր նէթիճէ
չըգարամա՞ղմըն բէտէրինին վէ վա-
լիտէնին լագըրտըլարընտան:

— Գաթին. — Վալիտէնին լագըրտը-
սընա պագարսաք, պիր այ Պէօյիւք-
տէրէէ, իքի հաֆթա Գատը. քէօյիւնէ,
պիր այտա Պէօյիւք Ատայա կիտէճէ-
յիզ. բէտէրին լագըրտըսընա պագար-
սագ, անկելանոցա գատար եօլմըդ
վար. կէլ տէ սէն պիր նէթիճէ չըգար
պունտան:

* * *

— Հինգ տարեկան Օննիկը. Մալր,
միւսիւ լեւոնը դերձա՞կ է:

Մալր. — Զէ, Օննիկ ինչո՞ւ հարցու-
ցէր.

— Օննիկ. — Երէկ իրիկուն թեւովը
Մառիին մէջքը կը չափէր կոր:

* * *

Պատմութեան դասի ատեն.

Պասատուն. — Բոէ նայիմ, Պարոն
թումիկ ինչո՞ւ համար 1870 տարին նը-
շանաւոր է:

Թումիկ. — (Չուարելով), վասն զի այդ
տարին ես աշխարհք եկայ:

ՊԵՏՐԻ

27 յունիս 1390

Գատը. գիւղ

ԳՐԻԳՈՐ ԶԱՔԱՐԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՍՏՈՒԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանիլ թէ՝ իւր գը-
րասենեակը հաստատած է Պալս, Պաղչէ
Գափու, Համիտիյէ թիւրպէսիի կից Գա-
զապէր խան թիւ 6.

Եւ թէ՝ կատանձնէ վարել ամէն կարգի
գատեր չափաւոր պայմաններով և խ մ-
րագրել թուրքերէն, հայերէն և Փուանե-
րէն լեղուներով ամէն տեսակ գատական և
փաճառականական գրութիւններ:

Պարզ խորհրդակցութեանց համար փո-
խարինութիւն չպահանջուիր:

ԿԱՆԱՆՑ ԺՈՂՈՎ

Դանդատներ կը համար առ մեզ
թէ շարունակելի յօդուածներ երբեմն
կը թողունք շարունակելի վիճակի մէջ:

Անկեղծօրէն խօսելով՝ ճշմարիտ են
այդ գանգատներ, սակայն մոռացման
կամ անհոգութեան վերագրելի պէտք
չէ համարուին, այլ այնպիսի պարա-
գաներու, որ երբեմն կը հարկադրեն
մեր գրիչն կանգ առնուլ:

Գրիչն անշուշտ քայլել կուզէ և բնաւ
երբէք կանգ առնուլ, ստուգիւ խիստ
դժբաղդ հարկին ներքեւ կը գտնուի
մի քանի ամսոց մէջ, որ կը թուի թէ
դժբաղդութեան ամիսներ են իրեն հա-
մար:

Մենք կը փափագինք որ Մանզու-
մէ կանգ առնվու տիսուր հարկին ներ-
քեւ բնաւ չգտնուի, վասնզի, ի՞նչ որ
ալ ըլլայ ինք և ի՞նչ որ ալ ըսուի իրեն
համար, սկզբունքի տէր լրագիր է ու
բնաւ հնամինը Արփիար էֆէնտիի, որուն
սկզբունքը սկզբունք չունենալ է:

Անշուշտ գէշ սկզբունք չէ այս,
սակայն զարմանալու ի՞նչ կայ, երբ իր
ընդունած գատարարակութեան ար-
դիւնքն է, և երբ մանաւանդ թեթե-
ւութիւնը իր գրչի նշանարանն է, այլ
եւս տեղի չմնար խնդիր ընելու թէ
գրիչը սրտին պատկերն չէ. ուստի երբ
գրչովը Բարթողականներու կամ Մել-
քիսութեաններու գէմ շարժի, սրտովը
կը դաշտակցի անոնց հետ ընտրական
գործողութիւններ կատարելու, ի հար-
կէ հասարակ հահկանացուներու տն-
հասնալի նուրբ հաշիւներով:

Աւտիի, երբ Արփիար էֆէնտիի գրի-
շը Մելիքօ-Բարթողականաց գէմ շար-
ժէ, կրնակն անոնց չդարձներ, այլ ե-
րեսն կը դարձնէ, վասնզի երեսը սըր-
տին հակասութիւնն է, և կամ, փո-
խագարձաբար, և ինք բնաւ մեղադ-
րելի չէ, ըստ որում, ինչպէս ըսինք,
սկզբունք չունենալ Արփիար էֆէնտիի
տէշնի սկզբունքն է.

Ընթերցողը պիտի ըսեն հիմա թէ
Մաղիկ, ըստ իւր խոստման, կանանց
ժողովի նկարագրութիւնը պիտի ընէր,

Նաեւ, սոյն վաճառատան մէջ կը գտնուին, եւրոպական ընտիր լուսպա . զեր, աշտանակներ ընտիր տպակի խողովակներ որոց համար հասարակութիւնը միշտ կը գանդատի թէ չկան աստ. կլօպնեց և ամեն տեսակ պատրոյկներ, մէկ խօսքով, լանպայի վերաբերեալ ամեն բան ինչպէս նաեւ պանեօ և չինկոյէ լուացարաններ և տուշ ընելու համար պէտք եղած ամէն կերպ գործիք :

Գիները յոյժ չափաւոր են. զի մեր գործարանի սկզբունքն է ձնդիմիթիկն եկ ՀԱԻԱ.ՑԱ.Մ.Մ.ՈՒԹԻՒՆ :

***—Փորձով գիտեմք և բնաւ տարակոյս չունիմք թէ յիշեալ ճարտարարուեստ ազգայնան գործերէն մեծապէս գոհ պիտի ըլլան մեր ազգայինք և այլ եւս իւրեանց, այս կարգի պէտքերն հոգալու համար սիրայօժար պիտի գիմեն նոյն վաճառատուն և գործարանը, փոխանակ այլ տեղեր յաճախելու, մինչ սա վստահութեան ամէն պայման կ'ընծալիէ իւր յաճախորդաց :

Օ՞ն ուրեմն, գիմեցէք անդ և փորչեցէք:

— 40 —

պէս բարեկրութեան սահմանէն գուրս անձնուէր լինելու, մինչեւ անհասկնալին, մինչեւ յիմարութեան աստիճանն :

Յաճախ տեսնուած է որ զգացմանց յորդութիւնը անհեղեղութեան սահմանին մօտեցած է :

Այս մարդը ժան Ռընօ կը կոչուէր : Բայց թէն իուէօնի նահանդին մէջ աւելի էայլ սունեղ մակդիրով ամենուն ծանօթ էր :

Երբ տանը մէջ մոտաւ, գլխարկը ձեռքն առաւ և յարգանօք ողջունեց Լիւսին : Մանկամարդ աղջիկը սեղանը կը պատրաստէր ագարակին ամենէն մեծ սրահին մէջ, որովհետեւ գործաւորներն մարդէն վերադառնալու մօտէն :

— Ա՞հ, գուք էք, ժան Ռընօ, ըսաւ, գոհ եմ զձեզ տեսնելուս. ութ օրէ ի վեր Սէօյեռնէն չէք անցած և մէկ կողմ նետեցի զանգան առարկայներու ծրար մը զոր ձեր կնոջ կը յատկացնեմ :

— Միշտ բարի էք, օրիորդ, իրօք, տասն և երկու օրէ ի վեր զձեզ տեսնելու եկած չեմ: Պարտաւորեցայ հրացանը պատէն կախել և մանգաղը ձեռքս առնուլ . երբ դալարիք կը

ԼԱՓԷՍ

ՏԱՄԻՒՐԱՆԱ

ԱՎԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՄ ՀՐԴԵԽԻ ԵՒ ԾՈՎՈՒ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԲԱՐԵ

Քարիթո կարանթի 50,000,000 ֆր.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԲՈԼՈՐ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

Բ. ՇԵՀԻՐԼԵԱՆ

Կ. Պօլիս Պաղչէ-քարու Եօրկիատիս խան նօ. 1

— 37 —

Ժամադրավալիրին ներկայ պիտի գտնուիմ որ վերջինն է . . . վտանգի կ'ենթարկեմ անձս, եթէ մէկը զիս տեսնէ, ճանաչէ . . . Ո՞հ, այս մտածումը կը սոսկացնէ զիս . . . կը կոչէ զիս, պիտի տանիմ իրեն ինչ որ կը խնդրէ ինձմէ . արիութիւն և յոյս :

Ճրագ մը վառեց և նամակը ալրեց, կանխապարաստութիւն որ դժբաղդաբար անօգուտ եղաւ,

Աչերը արտասուաթօր էին, զորս խնամօք սրբեց. յետոյ գետնայարկը իջաւ երեկոյեան ճաշին համար իւր հրամանները տալու . և լաւ կազմակերպեալ ագարակի մը զանազան տնօրինութիւնները ընելու համար :

Խուվընա գաշտէն կը վերադառնար. չոր խոտով բեռնաւորեալ սայլակով մը : Մանկամարդ օրիորդին սիրալիր ողջոյն մը տուաւ : Աղջիկը իսկոյն նշմարեց անոր տխրութիւնը :

— Սիրելի Բիէռս, ի՞նչ ունիս, հարցուց : Տխուր ես :

— Իրաւի՞, օրիորդ, գոհ չեմ, բայց ո՞չ ամէն բանէ :

— Արդեօք աշխատութիւններն փափաքածիդ պէս չեն : Կարծեմ խոտերը արեգակին

ՑՈՎՀ, ՍԱՄՈՒԵԼԵԱՆ ԸՆԿ.

45 Պետիւք Միլիոն խան, Դալարիա 45

Գ. Յուն, Օմա. Միջադ. Ռուսակարագուն վրա

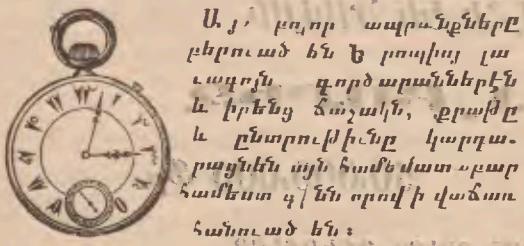
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԺԱՄԱՅՈՅԵՐ

ՊԱՏԻ, ԳՐՊԱՆԻ, ՈՍԿԻԵ, ԱՐԴԱԹԻ

ԵՒ ՆԻՔԵԼԵ

ԳՈՀԱՐԵԼԵՆՔ

Ապարանչաններ, Պողոնիր, Օղեր, Մատանիներ, Մետայեններ, Գաւազանիներ և լուիններ և այլն :

Այս բուռու ապրանքները
բերուած են Երասմոս լա
ւագոն. գործ արաններէն
և իրենց ճաշակին, քրաթը
և ընտրութիւնը կարդա-
րացնեն այն համեմատ սբար
համեստ գլուն որովի վաճառ
հանուած են :

Փոքրաքանակ և մեծաքանակ
վաճառումն

Վաճառատունը յանձն կառնու ամեն
տեսակ նորոգումներ, ժամացոյցի և գոհա
դինաց յանձնարարութիւններ:
Կորչ մեծենաներ կը նորոգումն յերածի ճարդար
ժամանոր ջենով Մերժանեանի:

— 38 —

այս ջերմութեան ներքեւ խիստ շուտ կը չոր-
նան :

— Արդարեւ, օրիո՞րդ, կարելի է ըսելթէ
արեգակն մեր աշխատութեան երեք մասը կը
կատարէ, բայց ինչպէս գիտէք, ուրիշ բան
միտքս կ'զբաղեցնէ. ցաւ կը պատճառէ ինձ ...

— Զը պիտի ըսէ՞ք ինծի զայդ, յարեց յուզ-
եալ ձայնով մը,

Վաղեմի ծառայն խորին կերպով վիշտ
զգաց :

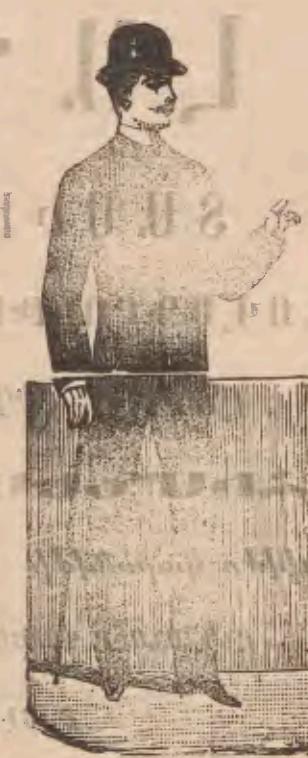
Դէա ի նա երկու քայլ առաւ, շրթանցը վը-
րայ տակաւին այս բառերը յեղյեղելով :

— Եթէ այս երեկոյ պտոյտ մը կատարելու
մտադիր էք, արեգակին մայրամուտէն վերջ,
հրաժարեցէք այդ պտոյտէն և սենեակնէդ
դուրս մի երնէք :

Ժաք Մէլիէի յանկարծական երեւումը իւր
բերանը գոցել տուաւ :

Հայրն աղջկան վրայ երկար ակնարկ մը ձը-
գեց, աղերսանաց յայտնութիւն մը իրը թէ
եղած լինէր, և ապա հեռացաւ խորին հառաչ
ժամանակելով :

— Խեղճ Բիէռ, մտածեց Լիւսիլ, իրօք
ծանր վիշտ կզգալ, հօրս խիստ բնաւորութեան
ինչպէս պիտի տոկալ :

ՄԱՅԵՐ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱԾԸՆԸ
ՐՈՒՊԱ ՄԱՂԱԶԱԼԱԸԸ

ՊԵՅՉԱԼՈՒ ԹՈՒՆԵԼ ԳԱՐԵԼՈՒ
ՄԱՍՄՊՈԼ ՔԵՕՓՐԻՒ ՊԱՇԵ

Պէյիւք ատամիլար, գարըլար, տէլիգանլըլար, գոզլա
վէ չօճուգլար իչիւն հոգըր վէ ըսմարլամա էնվայի րուպա-
լար, ֆանէլալար, շմսիյէլէր, էլտիվէնլէր վէղայրիկիւմ վէ
ղայրիկիւմ:

Հէր օն պէշ կիւնտէ մէվսիմէ մախսուս մօտա մալլար վիւ
րուտ իտէճէք տիր :

Սաթըլան մալլէրին քեափփէսի՝ պիրինճի վէ տայանագլա-
վէ տիւզիւն մալլար տըր :

Մայէր գումբանեասընըն գահտէսի տայմա էիթի վէ էչ
վէն ՄԱԼ ԱՍԹՄԱԳԻ տան իպարէթ պուլունմուշ օլուուղը
պիր զիարէթէ մաղազամըզը թէշոյի իտէն բաղակթլու
միւշէրիւէր կէօրէճէքլէր տիր :

Շիւպէ հՄՔՆՏԵՐԻԹէ կէ ԳԱՀԻՐէ ԻԶՄԻՐ վէ ՍէԼԱՆԻԿ

Հայտէյին պագալըմ ՄԱՅԻՐէ

— 39 —

ԳԱՅԼ ՍՊԱՆՆՈՂՆ

Ժամը եօիննեւ կէսին միջոցները, բարձրա-
հասակ մարդ մը, կակուղթակաւ մը
և ոտներու խոշոր մուճակներով կապուտէկէկ
կտաւէ գլուխի վրայէն որսի հրացան մը կախած
մտաւ ի Մէօխօն :

Նոյն տարին ինչպէս ամէն գաշտային մար-
դոց, նոյնպէս իրեն գէմքն թուիս գոյն մա-
ռած էր արեգակին ճառագալթից ազդեցու-
թենէն, բայց հակառակ իւր գիմագծերուն
խոշորութեան և գէմքին խիստ երեւոյթին,
համակրելի էր. քառասնամեայ կ'երեւէր, իւր
քառակուի ճակատն, քթին ծալը հաւաքած
յօնքերն, և իւր ակնարկաց մէջ չեմ գիտեր
ինչ յանդուգն և հպարտ բան մը կար որք ե-
րեսան կը հանէին խիստ բնաւորութիւն մը և
գաղափարաց մէջ բաւական մեծ յամառութիւն
մը :

Այդ կիսովին վայրենի երեւոյթին ներքեւ,
կար սակայն տաք սիրտ մը կարո՞ղ ցուցնելու
գիւցազնական արիութիւն մը, կարող վերջա-